

Advocaat wordt fotograaf, ondernemer wordt bioboer. Van carrière switchen is riskant, zeker met een jong gezin. Maar je kunt er ook heel gelukkig van worden.
Tekst Paul Robert, foto's Merlijn Doornik

Het is nooit te laat voor een overstap

Een op de drie Nederlanders is uitgesproken ongelukkig in zijn werk. En daarbij is er geen verschil tussen leidinggevend en ondergeschikten, zo blijkt uit het jaarlijkse onderzoek naar arbeidsvreugde van medisch adviesbureau Ausems en Kerkvliet (A&K). Oorzaken zijn legio, van pesten tot een verkeerde beroepskeuze.

'Op het moment dat je je beroepskeuze maakt, ben je nog nauwelijks toe aan het ontdekken van je eigen identiteit', zegt de Amerikaanse psycholoog en personal coach Curt Rosengren. Vandaar dat er zoveel mensen zijn die eigenlijk iets anders zouden willen doen.

Vijftigers die hun carrière voortijdig beëindigen, of hun bedrijf verkopen om een bed & breakfast in Frankrijk te beginnen, zijn een tamelijk bekend verschijnsel. Zij doen dat na jarenlang sparen en als een soort prepensioen. Het roer eerder omgooien is een stuk lastiger.

Rosengren werkt vooral met dertigers, mensen die de eerste carrièresprongen achter de rug hebben en vaak met een jong gezin in een koophuis wonen. Ze hebben succes, maar willen eigenlijk iets anders. Het is een moeilijk moment voor een carrièreswitch, zegt hij: 'Als je bedenkt wat het betekent om op dat moment ontslag te nemen, dan denk je: nu niet. En dus doe je het nooit.'

Maar er is een nog groter schrikbeeld: gepensioneerd zijn en terugkijken op veertig jaar ontevreden werken. Dat is pas eng. Het is een kwestie van perspectief, zegt Rosengren. 'De directe angst verlamt je, maar als je twee tot vijf jaar neemt om je sprongvoorte bereiden, dan lukt het meestal wel.'

De 30-jarige bedrijfsjurist Michiel van Mourik wist op de middelbare school al dat hij liefst 'iets creatiefs' wilde doen,

maar hij had geen idee wat. Zijn rechtenstudie leverde in elk geval een carrière op. De sprong maakte hij tien jaar later.

Van Mourik ging behoorlijk doordacht te werk, zelfs zijn verkeerde keuze was bewust. De meeste mensen maken echter een geleidelijk proces door. Zoals Ingrid Tuinenburg, die na een valse start als voorlichter in het boekenvak uiteindelijk koos voor een carrière 'met maatschappelijke meerwaarde'; ze werd fondsenwerver. Iets dergelijks gebeurde met buurtwerker Erik Heinen, die vijftien jaar worstelde voor hij de ondernemer in zichzelf ontdekte en nu aan het hoofd staat van een groothandel in delicatessen. En Ard van der Kreeke zette geheel in de traditie van zijn familie een groot bedrijf op om op een goede dag de overall aan te trekken en een kleine, biologische boerderij te beginnen; dan was hij tenminste elke dag bij zijn gezin.

Amerikaan Rosengren schat dat ruwweg de helft van alle werkenden rondloopt met onvervulde dromen. Volgens Amerikaans onderzoek is slechts 15 tot 20% van de mensen echt gelukkig in zijn werk, zegt hij. Bij het Nederlandse onderzoek van A&K ligt dat op bijna 30%. Daar staat tegenover dat bijna 40% van de Nederlanders zijn werk inhoudelijk niet bevredigend vindt.

Flink wat mensen lijken dus rijp voor verandering. Rosengren: 'De allereerste vragen die je moet kunnen beantwoorden zijn "Wie ben ik?" en "Waar hou ik van?" Je moet weten waar je je energie vandaan haalt en waar je heen wilt. Daarna kun je kijken naar de haalbaarheid en je plan maken.'

De website van Curt Rosengren heet passioncatalyst.com. Het onderzoek van Ausems en Kerkvliet naar arbeidsvoldoening staat bij www.aenk.nl

Ard van de Kreeke (42)
Was ondernemer,
is bioboer

‘Veertig, vijftig man hadden we in dienst. En een jaaromzet van 150 miljoen. Ik vloog 130 keer per jaar. En op een gegeven moment dacht ik: ik wil mijn kinderen zien opgroeien.’
‘Na school, en na mijn eerste baan, ben ik gaan ondernemen. Ik ging in de verwerking van overdatumproducten, en daarna in het opwekken van energie uit afgewerkt frituurvet. Dat bedrijf is heel groot geworden.’
‘Ik vind het leuk om zoiets op te zetten, maar uiteindelijk gaat mijn gezin voor. Mijn plan was de zaak te verkopen en iets anders te gaan doen. Het liep anders door de kredietcrisis en de veranderde perceptie van biobrandstof. Na de verkoop van het bedrijf ben ik hier op onze boerderij biologisch gaan boeren. Het opzetten van een groot bedrijf verschilt niet veel van een systeem van groenteabonnementen. En ik zie mijn vrouw en kinderen elke dag.’

‘Op een gegeven moment dacht ik: ik wil mijn kinderen zien opgroeien’

Ingrid Tuinenburg (42)
**Was boekverkoopster,
is fondsenwerver**

‘Na mijn studie maatschappijgeschiedenis met specialisatie pr wilde ik het boekenvak in. Ik werkte al bij een boekhandel. Ik kwam als voorlichter bij de Boekhandelsgroep Nederland en een uitgeverij. Ik voelde me goed in het bedrijfsleven en dacht dat ik met het boekenvak getrouwd was.’

‘Toen kwam het moment dat ik iets anders wilde, iets met meer maatschappelijke relevantie. Ik wilde me meer met de samenleving bezighouden. Ik ging voor ontwikkelingsorganisatie Cordaid werken en nu ben ik directeur van de NSGK voor het Gehandicapte Kind.’

‘Collega’s in de boekenwereld vonden het een vreemde stap. Voor mij was het dat niet. Ik had mijn keuze niet bewust op een eerder moment kunnen maken. Het grote voordeel voor mij is nu dat ik me nooit meer hoef af te vragen: waar doe ik het eigenlijk voor?’

Het voordeel is dat ik me nooit meer hoef af te vragen: waar doe ik het eigenlijk voor?’

‘Alsof er een vinger op mijn schouder werd gelegd. Dit moest ik doen’

Michiel van Mourik (30)
**Was advocaat,
is fotograaf**

‘Ik heb altijd het gevoel gehad dat ik mij artistiek wilde uiten. Maar als je van het vwo komt, ga je automatisch studeren. Het werd rechten en dus werd ik advocaat en later bedrijfsjurist. Dat is leuk, maar ik wist al snel dat ik mijn geluk hier niet zou vinden. Ik moest op een of andere manier dichterbij mezelf komen.’

‘In de juridische wereld bestaat de neiging om te blijven zitten waar je zit, maar ik wilde linksaf. Ik heb een halfjaar verlof opgenomen om naar New York te gaan. Ik wilde afstand nemen, de stilte opzoeken — in New York, ja — me helemaal overgeven aan andere interesses.’

‘Toen ik daar op straat liep, maakte ik een foto met mijn mobiele telefoon. Het voelde bijna alsof er een vinger op mijn schouder werd gelegd. Dit moest ik doen. Dit was niet zomaar een plaatje, hier was meer aan de hand. Ik heb wat foto's geprint en ben ermee langs galeries gegaan. Ik kreeg daar echt stimulerende reacties.’

‘Deze maand heb ik mijn contract bij mijn werkgever beëindigd. De komende anderhalf jaar wil ik dit verder ontwikkelen, om hier uiteindelijk mijn geld mee te kunnen verdienen.’

Erik Heinen (52)
Was kraker,
is ondernemer

'Ik had HBO sociaal cultureel werk gedaan, was politiek geëngageerd. Ik werkte in een buurthuis, maar ben daar meteen mee gestopt toen ik ontdekte dat ik een speelbal van overheidsorganen was.'

'Daarna heb ik 15 jaar in de politieke radicale carroussel gezeten. Kraakbeweging en zo. Tot ik op mijn 35ste met een lening van mijn zus een buurtwinkeltje overnam. Daar ben ik volwassen geworden. Heb je een idee hoeveel melk je moet verkopen om een kapotte koeling te kunnen vervangen?'

'Ik ben nu ondernemer. Ik bepaal zelf waar ik mijn geld en energie in steek. We hebben een delicatessenzaak in Amsterdam, een winkel in Paramaribo en de Exportbus naar Suriname die langzaam verandert in een groothandel. En samen met een leverancier zet ik een opleiding op voor monteurs, hier en in Suriname.'

**'Op mijn 35ste nam ik
een buurtwinkeltje
over. Daar ben ik
volwassen geworden'**

